מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהו שלטון הרוב ומהי זכות המיעוט
- להכיר את המושג חופש הביטוי בדמוקרטיה
- לתרגל זיהוי טיעונים בטקסט טיעוני פשוט

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. א – הקבוצה הגדולה יותר מחליטה
2. ב – כי גם למיעוט מגיע כבוד ודעה
3. א – הצבעה
4. ג – בדמוקרטיה כל אחד רשאי להביע דעה בחופשיות
5. ב – להקשיב ולא לצעוק עליה
6. ב – המיעוט ירגיש מודר ולא מכובד

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זהו עיקרון מרכזי בדמוקרטיה
2. לא נכון – לכל אדם יש זכות להביע דעה
3. נכון – זו זכות בסיסית בדמוקרטיה
4. לא נכון – לרוב יש הצבעה ולא תמיד הסכמה מלאה
5. נכון – כבוד נדרש גם כשלא מסכימים

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. רוב
2. מיעוט
3. ביטוי
4. שונות
5. הצבעה

חלק ד' – התאימו מושג להסבר

1. 1 – ה (הקבוצה הגדולה שמחליטה)
2. 2 – ג (הקבוצה הקטנה יותר)
3. 3 – ב (הזכות להגיד דעה בחופשיות)
4. 4 – א (קבלת דעות שונות משלנו)
5. 5 – ד (דרך לקבל החלטה משותפת)

חלק ה' – כתיבה והבעת דעה

1. כי לכל אדם מגיע כבוד ודעתו חשובה גם אם היא שונה מהרוב

חלק ו' – מחשבה מעמיקה

1. מצפים לתיאור מצב ריאלי, הצעה לשמוע את המיעוט, פשרה או דיון מכבד

כרטיס יציאה – מה לחפש

- רוב=קבוצה גדולה, מיעוט=קבוצה קטנה
- חופש ביטוי מאפשר להביע דעה בלי פחד
- דוגמה: להקשיב לדעה שונה בלי לצעוק או להשתיק

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על הצבעה כיתתית אמיתית שהתקיימה
- מומלץ להדגיש שדמוקרטיה כוללת גם הגנה על המיעוט ולא רק הכרעת הרוב
- ניתן לבצע את חלק הכתיבה בזוגות לפני כתיבה אישית

דף תרגול: הרוב מחליט – ומה עם המיעוט?

דף התלמיד/ה **רגיל**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדמוקרטיה החלטות רבות מתקבלות על פי דעת הרוב, אבל גם לקבוצת המיעוט יש זכויות חשובות שצריך לכבד. בדף הזה נתרגל את המושגים האלה ונחשוב איך אפשר לכבד דעות שונות.

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המשמעות של שלטון הרוב?

א) הקבוצה הגדולה יותר מחליטה ב) רק מנהיג אחד מחליט ג) אין צורך להצביע כלל

ד) המיעוט תמיד מחליט

2. למה חשוב להגן על זכויות המיעוט?

א) כדי שלרוב יהיה יותר כוח ב) כי גם למיעוט מגיע כבוד ודעה ג) כי המיעוט תמיד צודק

ד) זה לא חשוב כלל

3. מהי דרך מקובלת לקבל החלטה בקבוצה גדולה?

א) הצבעה ב) הגרלה בלבד ג) שתיקה ד) ויתור על דעה

4. מה הקשר בין חופש הביטוי לדמוקרטיה?

א) אין קשר ב) בדמוקרטיה אסור להביע דעה ג) בדמוקרטיה כל אחד רשאי להביע דעה בחופשיות

ד) חופש ביטוי מיועד רק לרוב

5. כיצד אפשר להראות כבוד לדעה שונה משלנו?

א) להתעלם ממנה ב) להקשיב ולא לצעוק עליה ג) לצחוק עליה ד) להשתיק אותה

6. מה עלול לקרות אם רק דעת הרוב נשמעת תמיד?

א) כולם ישמחו ב) המיעוט ירגיש מודר ולא מכובד ג) אין בעיה בכך ד) זה תמיד הוגן

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בדמוקרטיה הרוב מחליט אבל גם למיעוט יש זכויות	☐	☐
2	מותר להשתיק אדם רק בגלל שדעתו שונה	☐	☐
3	חופש הביטוי מאפשר לכולם להביע את דעתם	☐	☐
4	בדמוקרטיה כל ההחלטות מתקבלות תמיד פה אחד	☐	☐
5	כבוד הדדי חשוב גם כשיש חילוקי דעות	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. כאשר הקבוצה הגדולה יותר מחליטה, קוראים לזה שלטון ה _____

2. הקבוצה הקטנה יותר בהצבעה נקראת ה _____

3. הזכות להביע דעה בחופשיות נקראת חופש ה _____

4. כדי שדמוקרטיה תתקיים צריך לכבד גם דעות _____

5. אזרחים משתמשים בזכות ה _____ כדי לבחור מנהיגים

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. רוב	___	**א.** קבלת דעות שונות משלנו
2. מיעוט	___	**ב.** הזכות להגיד דעה בחופשיות
3. חופש ביטוי	___	**ג.** הקבוצה הקטנה יותר
4. סובלנות	___	**ד.** דרך לקבל החלטה משותפת
5. הצבעה	___	**ה.** הקבוצה הגדולה שמחליטה

5 חלק ה' – כתיבה והבעת דעה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה חשוב להקשיב גם לדעת המיעוט

6 חלק ו' – מחשבה מעמיקה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. תארו מצב כיתתי שבו הרוב החליט על משהו אבל חלק מהתלמידים הרגישו לא בנוח. מה אפשר לעשות כדי שכולם ירגישו מכובדים?

כרטיס יציאה

מהו ההבדל בין רוב למיעוט?

מדוע חשוב חופש הביטוי בדמוקרטיה?

תנו דוגמה אחת לכבוד הדדי בין דעות שונות

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀